

Årsberetning for

Dansk Ledningsejerforum

2010

SEKRETARIAT:

Dansk Ledningsejerforum c/o Dansk Energi, Rosenørns Allé 9, 1970 Frederiksberg C,
Tlf: 35 300 433, mail: hs@danskenergi.dk
www.dansk-ledningsejerforum.dk

Årsberetning for Dansk Ledningsejerforum 2010

Indledning

Dansk Ledningsejerforum er et samarbejdsorgan for ledningsejere i Danmark.

Medlemmerne er repræsenteret via deres brancheforeninger, bortset fra TDC. Dansk Ledningsejerforum repræsenterer direkte og indirekte ca. 6.000 ledningsejere, der fordeler sig nogenlunde således:

TDC	1
Naturgasselskaber	4
Elselskaber	61
Afløb og spildevand	94
Fjernvarmeværker.....	400
Vandværker	2.200
Antenneforeninger	2.500

Bemærk, at Telekommunikations Industrien i Danmark ikke er repræsenteret i Dansk Ledningsejerforum. Det samme gælder Banestyrelsen, Vejdirektoratet og Forsvaret, der også ejer nedgravede ledningsanlæg.

Formål

Dansk Ledningsejerforum ønsker,

- at udgøre et fælles samarbejdsorgan for ledningsejere. Dette samarbejdsorgan skal samtidig fungere som en kontaktmulighed for diverse eksterne samarbejdspartnere med henblik på behandling af forespørgsler mv. Endvidere vurderer og kommenterer samarbejdsorganet på eget initiativ lovforslag, normer osv.
- at fremme samarbejdet blandt ledningsejere indbyrdes og mellem ledningsejere og offentlige myndigheder og andre organisationer.
- at fremme brug af fælles retningslinier og udøve oplysningsvirksomhed til gavn for ledningsejere og samfundet som helhed i forbindelse med etablering og drift af ledningsanlæg.

Organisation

Dansk Ledningsejerforum består af et fællesudvalg og fire faggrupper, der beskæftiger sig med henholdsvis:

- ledningsregistrering
- forebyggelse af graveskader
- ledningsetablering
- erstatningsaftaler med landbruget

Fra ultimo 2010 er der endvidere oprettet en uformel faggruppe, som drøfter sager vedrørende gæsteprincippet¹. Gruppen er organiseret som en ERFA gruppe, der udveksler viden og erfaringer mellem deltagerne.

Organisationsplan primo 2011 er indsat som bilag i dette dokument. Her er endvidere vist, hvilke eksterne arbejdsgrupper og udvalg Dansk Ledningsejerforum er repræsenteret i. Desuden er repræsentanternes navne anført.

Faggruppe for ledningsregistrering

I 2010 er formand for gruppen Stig Bervig fra TDC trådt ud af gruppen. Gruppen er blevet suppleret med:

- Poul Kirk Andersen fra TRE-FOR
- Dorteé Rabøl fra AffaldVarme Århus

På først møde i 2011, hvor de nye gruppemedlemmer deltager for første gang, vil gruppen konstituere sig med ny formand.

Digital tinglysning

Digital tinglysning er stadig ikke rigtig indarbejdet i de forskellige forsyningsvirksomheder. Som en generel status kan siges, at en del selskaber har fået enkelte deklarerationer igennem tinglysningen. Flere selskaber har valgt at outsource dele af tinglysningsarbejdet til landinspektører.

LER

Gruppen har beskæftiget sig med LER's web-service, hvor man kan hente ledningsforespørgsler direkte hos LER digitalt og benytte disse forespørgsler til automatisk at levere ledningsforespørgslerne til grave-entreprenørerne. WEB-servicen har dog givet en del selskaber visse udfordringer under udviklingsarbejdet - specielt når LER opgraderede servicen.

Generelt kan siges, at LER kører godt og at WEB-servicen er et rigtig godt tiltag, da selskaberne kan automatisere udleveringen af ledningsplaner og samtidig oplever grave-entreprenørerne, at de modtager ledningsplaner en del hurtigere. Efterhånden er det opfattelsen, at rigtig mange selskaber benytter WEB-servicen

¹ Gæsteprincippet drejer sig om, hvorledes ledningsejere skal og bør agere når vejmyndigheden beder om flytning af anlæg.

Standardisering af signaturer og farver på ledningsplaner

Gruppen mener, at hvis det kunne lade sig gøre, ville det være en rigtig god ide, men gruppen tror ikke på, at der kan laves en fælles standard for alle forsyningsarter. Om der kan laves en standard pr. forsyningsart, er måske mere sandsynligt, men dog nok svær at få implementeret i alle selskaber. Skal der laves standard signaturer pr forsyningsart, bør dette lægges ud i de enkelte forsyningsarters interesseorganisationer.

En samlet ledningsplan

Der kommer jævnligt forslag om at samle alle selskabers ledninger i en samlet database, så der kan udskrives en samlet plan. Dette vurderer gruppen ikke er muligt, da sådan en plan bliver helt uoverskuelig og da de enkelte selskaber bruger forskellige principper ved registrering af ledninger, som ikke er forenelig på samme planer.

FOT og Geoforum

Gruppen er p.t. ikke repræsenteret i FOT og har derfor svært ved at følge udviklingen.

Faggruppe til forebyggelse af graveskader

Gruppens undervisningsmateriale er blevet benyttet ved en lang række kurser, der er gennemført på Byggetek ved Ulfborg.

Efter pres fra gruppen er der endelig blevet oprettet et tilsvarende kursus på Audebo, hvor det første kursus afholdes den 31.1 - 2.2.2011, og dette kursus er fuldt besat.

Gruppen har udarbejdet en lille A4 side "**Pas på, når du graver**", som vi forventer at sende til alle landets kommuner, der så kan vedlægge denne sammen med en byggetilladelse.

I 2010 blev der fremsat et foreløbigt forslag til en ny lov om private fællesveje. Dette lovforslag indeholdt flere paragraffer, som var meget uhensigtsmæssige for ledningsejerne. Derfor besluttede Dansk Ledningsejerforum af få udarbejdet bemærkninger til forslaget ved brug af ekstern advokatbistand. I efteråret 2010 kom det endelige lovforslag, og vi kan med glæde konstatere, at de afgørende §§ er blevet ændret, som ledningsejerne ønskede det.

Faggruppe for ledningsetablering

Faggruppen skal sikre at ledningsejernes synspunkter udbredes og søge at fremme fælles holdninger. Derudover skal faggruppen støtte fælles tiltag så ledningsejernes synspunkter får størst mulig gennemslagskraft over for myndigheder og ledningsejere.

Dette betyder at vi skal holde os ajour med lovgivningen og lovforslag og forsøge at påvirke dem i høringsfasen.

Ledninger under BaneDanmarks arealer

Vi har over for banestyrelsen gjort indsigelser mod et punkt i et udkast til ny Banenorm, der vil forbyde U-boringer til trykledninger. Det kan gøre det umuligt eller uhyre kostbart f.eks. at forsyne en enkelt ejendom med vand på den anden side af en bane, hvis skinnerne ligger i stor afgravning. Vi forventer et nyt udkast.

Sam- og fællesgravning

Gruppen har udarbejdet en " Fælles- og samgravningsvejledning". Dansk Energi har dog ikke kunnet tiltræde vejledningen. Der har været afholdt møde med repræsentanter fra Dansk Ledningsejerforum og Dansk Energi, men der har ikke kunnet opnås enighed. Dette har medført at vejledningen ikke bliver offentliggjort og dermed normgivende for samarbejde omkring fælles ledningsetablering.

Gæsteprincippet

Senest har faggruppen revideret vejledningen om gæsteprincippet, som ligger på Dansk Ledningsejerforums hjemmeside. Denne giver en række anvisninger for hvorledes ledningsejere bør agere når vejmyndigheden beder om flytning af anlæg når der ikke er enighed om, at det drejer sig om vejformål. Der er endvidere henvist til en række domsafgørelser, der også er at finde på siden.

Gravetilladelser

Vi har diskuteret, hvorledes kommunerne følger op på de betingelser som er i gravetilladelse, bl.a. DS475. Det er vores opfattelse, at ikke alle kommuner følger op på, om der afholdes de i DS475 anviste koordineringsmøder mellem de forskellige ledningsejere, når der gives gravetilladelse til større ledningsarbejder.

Vores konklusion er dog, at en henvendelse til vejdirektoratet og KL om mulige sanktioner over for kommunerne ikke tjener vores sag. Dette til trods for at det virker uhensigtsmæssigt, når en myndighed udsteder forordninger og så ser til den anden side når disse tilsidesættes.

Udvalget vil arbejde videre med sagen i 2011.

Faggruppe for erstatningsaftaler med landbruget

Der har ikke været afholdt møder i gruppen i 2010.

De enkelte ledningsejere har indgået fornyede, individuelle aftaler med Landbruget om erstatningsaftaler og takster. Aftalerne kan rekvireres af relevante interessenter hos de enkelte ledningsejere eller deres brancheorganisationer.

Kontrolordning for styret boring og gennempresning

Kontrolordning for styret boring og gennempresning omfatter metoder til etableringer af ledningssystemer i jord ved hjælp af underboringer, mikrotunneleringer, gennempresninger og andre styrbare og ikke-styrbare metoder til fremføring af ledninger med begrænset eller helt uden forudgående opgravning. Pt. omfatter kontrolordningen kun styrbare boringer.

Dansk Ledningsejerforum har en repræsentant i Dansk Byggeris Kontrolordning for styret boring og gennempresning.

Entreprenørfirmaer kan optages i ordningen og på den måde få et bevis for, at de har de ønskede kvalifikationer gennem et certifikat, der udstedes af kontrolordningen.

Ordnningen fungerer tilfredsstillende, selv om flere virksomheder kunne ønskes med i ordningen og flere ledningsejere i deres udbud kunne kræve, at entreprenørvirksomheden er med i ordningen.

I 2010 er der ikke optaget nye medlemmer i ordningen men der er dialog med flere entreprenører om optagelse.

Desværre har et medlem valgt at lukke borefirmaet og udtræder derfor af kontrolordningen.

Ordningens webadresse: http://www.nodig-kontrol.dk/start_boring.htm

Kort metodebeskrivelse:

Styret boring er en ledningsunderføringsmetode, der anvendes til boring for og itrækning af kabler, PE-rør og eventuelt stålrør. Fleksible borerør gør det muligt at bore i krumme linjer. Det styrbare borehoved er forsynet med en sender, der via en søger på jordoverfladen giver operatøren oplysninger om dybde og hældning og dermed en mulighed for en eventuel nødvendig korrektion af borehovedet. Kloakrør (både tryk- og gravitationsledninger) kan også bores med stor nøjagtighed.

Boringen udføres over 2 eller flere omgange. Først bores der et pilot-rør igennem ved hjælp af et roterende borerør med et styrbart borehoved. Når pilotboringen er udført, monteres der en udvider, en såkaldt reamer, der sammen med et medierør trækkes tilbage til udgangspunktet for boringen.

Under boreprocessen tilføres der vand eventuelt tilsat bentonit eller andet additiv til transport af borematerialer og til stabilisering af boretunnelen.

Boringen kan udføres fra og til jordoverfladen, fra en start- til en modtagegrube eller en kombination heraf.

Brugergruppe vedr. LER

Dansk Ledningsejerforum er repræsenteret i brugergruppen for LER - Ledningsejerregisteret

Ved lov nr. 1274 af 16. december 2009 om ændring af lov om registrering af ledningsejere blev LER-loven ændret, så man skal spørge overalt og ikke som tidligere kun på vejarealer. Denne del trådte i kraft den 1. september 2010, så det er endnu for tidligt at gøre op, om det fører til et fald i antallet af graveskader.

I 2010 har LER skiftet database og leverandør på driften af systemet. Dette har ført til en langt mere stabil drift.

Flere og flere ledningsejere indfører automatiske besvarelsessystemer, så det er en computer, der sørger for at sende et svar til spørgeren inden for ganske kort tid. Dette aflaster ledningsejerne, og spørgerne modtager et svar omgående, så det er en win-win situation.

I slutningen af 2010 har LER foretaget en høring om udviklingsønsker og resultater af denne høring er bl.a.

1. Indførelse af mulighed for, at graveaktøren kan angive, at han godt kan modtage ledningsplaner i angivne formater fx. A3 og A0.

2. Mulighed for at fremsende digitale ledningsplaner. Det skal dog understreges, at det er op til den enkelte ledningsejer at vælge, om de vil udsende digitale oplysninger eller ej.

Revision af ”Standardregulativ for ledningsarbejder og andre arbejder i og over veje”

Dansk Ledningsejerforum er repræsenteret i arbejdet vedrørende revision af ”Standardregulativ for ledningsarbejder og andre arbejder i og over veje”. Arbejdet er påbegyndt i januar 2010 og det forventes, at et forslag sendes til høring i løbet af foråret 2011.

Arbejdet omfatter udarbejdelse af materiale, som indeholder:

- Regelsæt for ledningsarbejder og andre arbejder i og over veje
- Eventuelt tilhørende vejledning

Regelsættet skal under hensyntagen til eksisterende lovgivning, standarder og udbudsforskrifter samt den eksisterende vejbestyrelsesstruktur:

- fastsætte afbalancerede og økonomisk holdbare vilkår for gravearbejder
- være klart, entydigt og forståeligt, således at risikoen for tvister mellem vejbestyrelser og ledningsejere minimeres
- give grundlag for hensigtsmæssige arbejdsgange i forbindelse med ledningsarbejder, herunder anvendelse af digitale værktøjer ved administration af grave- og rådighedstilladelser
- medvirke til at sikre, at ledningsarbejder udføres i god kvalitet, at miljø- og arbejdsmiljøforhold tilgodeses, og at arbejder i og over veje udføres således, at sikkerheden for trafikanter og andre gives høj prioritet

I forbindelse med revision af ”Standardregulativ for ledningsarbejder og andre arbejder i og over veje” er et ønske om en revision af DS475 også blevet aktuelt. Dette revisionsarbejde skal finansieres af brugerne af DS 475. Dansk Ledningsejerforum og enkelte ledningsejere har selvstændigt givet tilsagn om bidrag til denne finansiering, men det endelige grundlag er endnu ikke tilvejebragt.

Bilag

Dansk Ledningsejerforums organisation er vedlagt årsrapporten som bilag.

Liste over Deltagere i Dansk Ledningsejerforums udvalg og faggrupper

11. februar 2011

	Fællesudvalg		Forebyggelse af graveskader		Ledningsetablering		Ledningsregistrering		Erstatningsaftaler	
TDC	Henrik Vinther Jensen	TDC	Bo Andersen	TDC Installation Infrastruktur	Henrik Vinther Jensen	TDC			Daniel E. Hansen	TDC, Entreprenør- forhold
Naturgas- selskaber	Bjarne H. Jensen	HMN Naturgas A/S	John Thorn	HMN Naturgas A/S	Stig Elholm	DONG, anlæg og drift	Holger T. Frandsen	HMN Naturgas A/S	Thorkild Meiner-Jensen	DONG Energy Jørn Hougaard Sørensen Energinet.dk
Elselskaber	Carl-Vilhelm Rasmussen	NRGI	Bjarne Dynkel	DONG Energy	Thomas Wiborg Kortsen	EnergiMidt	Lars Bang Thor Gerner Nielsen	HEF Net A/S Dong Energy	Helle Birthe Jensen	Dansk Energi
DANVA	Ole Skytte	DANVA							Claus Vangsgård	DANVA
Fjernvarme- værker	Finn Bruus	Københavns Energi	Torben Hald	Københavns Energi	Lars Lauge Johannesen	Aalborg kommune, Fjernvarme- forsyningen				
Vandværker i DK (FVD)	Steen Sørensen	FVD			Steen Sørensen	FVD				
Antenne- foreninger	Kaj Simonsen		Kaj Simonsen		Kaj Simonsen		Kaj Simonsen			
Andre			Flemming Skøtt	Munck Forsynings- ledninger			Dortée Rabøl	AffaldVarme Århus (varme/affald)		
							Poul Kirk Andersen	Tre-For (el/- vand/bredbånd/- fjernvarme)		

Brugergruppe for LER:	John Thorn, HMN Naturgas A/S Bent Soelberg, FVD Thor Gerner Nielsen, DONG Energy	ERFA Gruppe om gæsteprincippet:	- John Thorn - Daniel E. Hansen - Mette Hedelund Thomasen - Hanne Thorup - Nikolaj Thomasen - Mette-Marie Joensen - Helle Birthe Jensen - Sten Sørensen	HMN Naturgas TDC KE KE DongEnergy DongEnergy Dansk Energi FVD
Kontrolordning for opgravningsfri ledningsetablering:	Bjarne H. Jensen, HMN Naturgas A/S Vacant - evt. Fjernvarmeværker			
Revision af standardregulativ for ledningsarbejder...:	Henrik Vinther Jensen, TDC Hans Nørgaard, Forening af vandværker i DK			
Vejregelforum (årligt arrangement)	Henrik Vinther Jensen, TDC Bjarne H. Jensen, HMN Naturgas A/S Carl-Vilhelm Rasmussen, Nrgi			